

6.6.2018

MAASEUTUPOLITIIKAN NEUVOSTO (MANE)

Aika: Keskiviikko 6. 6.2018 klo 9:00–11.30
Paikka: Fiskarsin ruukki, Seuraintalo Lukaali, Fiskarsintie 12, 10470 Fiskars

Paikalla Asko Peltola (pj)
Christell Åström (pääsiht.)
Hannamari Heinonen
Antonia Husberg (siht.)
Ann-Sofi Backgren
Riitta Bagge
Markku Granander
Sampo Juhajoki
Mari Kattilakoski
Eero Koski
Hanna-Mari Kuhmonen
Kari Latvus
Timo Lähdekorpi
Topi Muilu
Håkan Nystrand
Maaret Pulliainen
Petri Rinne
Antti Sahi
Jukka Sippola
Paula Yliselä
Katariina Vuorela
Taina Väre

Sihteeristö:

Mikko Airikkala (MMM harjoittelija)
Mari Kattilakoski
Eero Koski
Hanna-Mari Kuhmonen
Tarja Lukkari
Tuomas Perheentupa
Heidi Valtari
Heli Walls

1. Kokouksen avaus

Maakuntajohtaja **Asko Peltola** toimi kokouksen puheenjohtajana ja avasi kokouksen klo 09.00. Peltola antoi puheenvuoron Raaseporin valtuuston puheenjohtajalle, kansanedustaja **Thomas Blomqvistille** ja Fiskarsin kiinteistötoiminnan johtajalle **Kari Selkälälle**.

Blomqvist toivotti Maaseutupolitiikan neuvoston tervetulleeksi Fiskarsin Ruukkiin, Raaseporiin ja Länsi-Uudellemaalle. Hän nosti avauspuheenvuorossaan liikenne- ja digitalisaation sekä yhteisen maatalouspolitiikan CAP:in merkitykset Länsi-Uudenmaan maaseudun näkökulmasta. Blomqvist korosti sujuvan työmatkaliikenteen tärkeyttä alueen pendelöijille ja matkailualalle, nopean valokuituverkon merkitystä alueen yrittäjyydelle sekä hyvän maatalouspolitiikan vaikutusta alueen ruokatuotantoon. Blomqvist korosti

maaseutuvaikutusten arvioinnin tekemistä poliittisissa päätöksissä niin kansallisella kuin alueellisella ja paikallisella tasolla.

Selkälä toivotti neuvoston tervetulleeksi Fiskarsin historialliseen ruukkiin. Selkälä antoi historiallisen katsauksen ruukin synnystä ja sen kehityksestä kestäväen kehityksen matkailukohteeksi. Fiskarsin Ruukki valittiin vuonna 2016 vuoden kotimaan matkailukohteeksi ja vuonna 2018 Euroopan komission Culture Eden kohteeksi. Selkälä kertoi, että historiallinen miljö ja kunnioitusta sitä kohtaan yhdessä paikallisen luovan yhteisön kanssa tekee ruukista erityisen paikan.

Selkälä totesi, että koko maaseutu ympärillä hyötyy Fiskarsista ja Fiskars hyötyy ympäröivästä maaseudusta. Myös Selkälä korosti liikenneyhteyksien tärkeyttä. Ne vaikuttavat sekä uusien asukkaiden että matkailijoiden kiinnostukseen Fiskarsia kohtaan. Selkälä korosti, että terve elinympäristö, vahva kulttuurihistoriallinen perintö, uusiutuvat luonnonvarat, luovat ja toimeliaat ihmiset sekä voimakas yhteisöllisyys ovat Fiskarsin valtteja. Selkälä nosti biotalouden, puualan, matkailun ja lähituotetun ruuan merkityksen tulevaisuudessa. Yrittäjyyttä on, kunhan toimintaedellytyksistä pidetään huolta, Selkälä totesi ja peräänkuulutti päättäjiltä ja viranhaltijoilta ennakkoluulottomuutta maaseudun mahdollisuuksia kohtaan.

2. Edellisen kokouksen 28.3.2018 muistion hyväksyminen

Päätös:

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio (01/2018).

3. Jäsenmuutokset

Päätös:

Todettiin jäsenmuutokset ja merkittiin tiedoksi.

Työmarkkinaneuvos *Jarmo Palm* nimettiin työ- ja elinkeinoministeriön varajäseneksi *Ulla Hiekkänen-Mäkelän* tilalle.

4. Matkailu Suomessa ja maaseudulla

Päätös:

Kuultiin esitykset ja merkittiin tiedoksi. Asia siirrettiin sihteeristölle käsiteltäväksi.

Kristiina Hietasaari Business Finland / Visit Finland:sta antoi neuvostolle katsauksen Suomen matkailun kokonaiskuvasta ja maaseudun merkityksestä matkailussa.

Hietasaari kertoi, että Suomeen kohdistuva matkailu on kasvussa kaikilla markkina-alueilla, suurimmat kasvualueet sijaitsevat Aasiassa, erityisesti Kiinassa ja Hongkongissa. Kyseiseltä alueelta tulevien matkailijoiden kulutusikäytyminen on Suomelle erittäin suotuisa.

Hietasaari totesi, että vain kolmannes matkailun yöpymisistä tilastoituu. Helsingin tilastolukuihin sisältyy myös työmatkailu. Kaupungit dominoivat ulkomaan matkailulukuja. Kaupunkimatkailu lisääntyy, mutta selvää kasvua on myös harvaan asutulle maaseudulle kohdistuvassa matkailussa.

Hietasaari painotti, että Suomi-kuvaa on kehitettävä. Selvitysten mukaan ulkomaalaisten tietämys Suomesta rajoittuu Helsinkiin ja Lappiin. Business Finland / Visit Finland:ssa rakennetaan Suomi-matkailua ja sen imagoa neljän suuralueen kautta. Alueet ovat Lappi ja Järvi-Suomi (*Lapland and Lakeland*) sekä Helsinki ja Saaristo (*Helsinki and the Archipelago*).

Hietasaari painotti digitalisaatioon liittyvien panostuksien tärkeyttä matkailun edistämässä ja matkailualan kehittämässä. Toinen tärkeä kehitettävä kokonaisuus on liikkumispalveluissa. Liikennepalveluiden ja netistä saatavan englanninkielisen tiedon puuttuminen vaikuttavat siihen, että matkailijat jäävät Helsinkiin.

Hietasaari mainitsi, että investointitukien tasoa on pidettävä nykytasolla, jotta yrittäjät pystyvät investoimaan ja kehittämään matkailuyrityksiään.

Kimmo Aalto Suomen Maaseutumatkailuyrittäjät ry:stä kertoi neuvostolle maaseutumatkailun nykytilasta ja kehitysnäkymistä. Aallon mukaan maaseutumatkailun nykytila on Suomessa hyvä. Haasteena on, miten alalla pystytään hyödyntämään vallitsevia trendejä, kuten hyvinvointia ja liikunnallisuutta. Käyttöasteluvuista Aalto totesi, että niitä olisi tarve nostaa. On paljon kapasiteettia, ja hiljaisia aikoja on edelleen liian paljon. Aalto huomautti, että kaikkia yöpymisiä ei näy tilastoissa, ja datan kerääminen on haasteellista.

Aalto totesi, että suuria kehittämisen tarpeita on yritysten verkottumisessa ja yhteistyössä, markkinoinnin osaamisen lisäämisessä ja sen tukemisessa sekä markkinointikanavien hyödyntämisessä. Yrittäjien näkökulmasta myyntikanavien valinta ja hallinta herättävät kysymyksiä, kun välitysorganisaatioiden palkkiot nousevat ja ehdot kiristyvät. Moni yrittäjä haluaa myydä suoraan asiakkaalle, mutta asiakkaiden tavoittaminen voi olla haasteellista. Markkinointi ja digitaalisten välineiden käyttö muodostavat monelle pienelle yritykselle haasteita. Palvelumuotoilu ja tarinallistaminen ovat yhä tärkeämpiä ja vaativat yrittäjältä osaamista. Toimialarajat ylittävä yhteistyö on tässä entistä tärkeämpää, Aalto totesi ja painotti hankkeiden roolia.

Aalto korosti verkostoitumisen ja digitaalisuuden edistämisen lisäksi myös erityisesti liikennepalvelulain muutosten vaikutuksia maaseutumatkailuyritysten toimintaan.

5. Maaseutuvaikutusten arviointi työkaluna maakuntauudistuksessa

Päätös:

Kuultiin esitykset, keskusteltiin hankkeen alustavista tuloksista ja merkittiin tiedoksi.

Taina Väre Kuntaliitosta sekä Maaseutuvaikutusten arviointi osana maakuntauudistusta – hankkeen MVA-koordinaattorit **Päivi Kujala** (Pirkanmaa) ja **Kirsi Kyllönen** (Kainuu) antoivat tilannekatsauksen pilotti-hankkeesta. Katsauksessa keskityttiin hankkeessa tehdyn kyselyn tuloksiin.

Väre kertoi lyhyesti hankkeen etenemisestä sekä yleisistä toimintalinjoista. Maaseutuvaikutusten arviointia on pilotoitu menneen vuoden aikana Pirkanmaalla ja Kainuussa osana maakuntauudistusprosessia. Pirkanmaan maakunnassa on pilotissa keskitytty maaseudun elinvoimakysymyksiin, kun Kainuussa on lisäksi otettu mukaan demokratianäkökulma. Molemmissa maakunnissa on koottu asiantuntijaryhmät ja yhteistyötä on haettu keskeisten maakuntauudistuksen prosessista vastaavien tahojen kanssa. Sekä Pirkanmaalla että Kainuussa on järjestetty avoimia tilaisuuksia, joihin on osallistunut maaseudun asukkaita, yrittäjiä ja järjestötoimijoita sekä maakuntauudistusta valmistelevia viranhaltijoita ja päättäjiä. Hankkeessa on lisäksi kevään aikana toteutettu laaja kysely, joka on suunnattu niin maakuntatason kuin kansallisen tason toimijoille (viranhaltijoille, päättäjiille). Hankkeen tuloksista muotoillaan politiikkasuositukset maaseudun huomioimiseksi tulevassa maakunnassa sekä MVA-menetelmän käyttöönotosta uusissa maakunnissa. Poliitiikkasuositukset muotoillaan sekä pilotti-maakunnille että valtakunnallisesti hyödynnettäväksi.

Kyselyn vastauksissa käy ilmi, että uudistuksen vaikutukset nähdään kokonaisuutena varovaisen myönteisinä. Keskeisinä huolenaiheina tulevan maakunnan osalta ovat palveluverkon säilyminen maaseudulla, maakunnan rahoituksen riittäminen sekä demokratiavajeen lisääntyminen. Sote-uudistukselle nähdään olevan selvä tarve, mutta maakuntauudistuksen osalta vastaajat ovat epäilevämpiä. Useimmat vastaajat haluaisivat

poistaa valinnanvapauden uudistuksen kokonaisuudesta. Kysely lähetettiin arvioltaan 1000 osoitteeseen ja vastausprosentti oli noin 17.

Keskustelussa todettiin kyselyn ajankohdan olevan haasteellinen. Uudistuksen etenemisessä on monia kysymysmerkkejä, jotka vaikuttanevat niin vastausprosenttiin kuin itse vastauksiin. Neuvosto odottaa hankkeelta politiikkasuosituksia.

6. Digitaalisen infrastruktuurin strategian lausuntoluonnos

Päätös:

Keskusteltiin lausunnon keskeisimmistä sisällöistä. Päätettiin, että lausunto hyväksytään sähköpostimenettelyllä. MANEn jäsenillä on mahdollisuus kommentoida lausuntoluonnosta 20.6. saakka. Lausunto lähetetään sähköpostitse LVM:ön 22.6.

Pääsihteeri **Christell Åström** esitteli Digitaalisen infrastruktuurin strategian luonnoksen ja siihen liittyvät keskeisimmät maaseutunäkökulmat: Yhdenvertaisuus infrastruktuurin käyttömahdollisuuksiin liittyen, kiinteän nopean laajakaistan rakentamisen tarve maaseutualueilla sekä siihen liittyvän julkisen rahoituksen turvaaminen ja uusien rahoitusmuotojen selvittäminen. Åström totesi, että strategialuonnoksessa painottuu selvästi 5G, joka on mobiiliteknikka, joka ei toimi ilman valokuitua, ja jonka todetaan strategiassa olevan käytettävissä etenkin kaupungeissa, maantieteellisesti ja paikkaan rajatuilla alueilla, kuten satamissa sekä keskeisimmillä liikenteen pääväylillä. Strategialuonnoksessa painottuu myös liikenteen automatisaatio. Åström painotti digitaalisen infrastruktuurin olevan osa perusinfraa ja keskeinen yrittäjyyttä, osaamista, paikasta riippumatonta työntekoa ja osallisuutta mahdollistavassa toimintaympäristössä.

Luonnos digitaalisen infrastruktuurin strategiaksi on saatavilla täältä:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=47aa0c0f-8c17-4667-8182-ab179492562c>.

Keskustelussa painotettiin asian tärkeyttä kaikkien maaseutualueiden ja eri toimintaympäristöjen näkökulmasta. Korostettiin yhdenvertaisuusnäkökulmaa. Todettiin, että asia kuuluu Maaseutupolitiikan neuvoston lausuttavaksi.

7. Muut asiat

Maaseutupolitiikan politiikkasuositukset

(<http://www.maaseutupolitiikka.fi/politiikkasuositukset>)

Tulossa:

- Digitalisaatio tuo valinnanmahdollisuuksia ja joustavuutta ammatilliseen koulutukseen, Työtä ja koulutusta maaseudulle -hanke.
- Kansalaisten osallisuuden vahvistaminen palvelujärjestelmän kolmella eri tasolla, Kansalaistoiminta ja hyvinvointi -verkosto
- Yhteistyörakenteiden kehittäminen ja hyvinvoinnin määrittely hyte edistämistyössä, MaaseutuHyte -tutkimushanke

Tulevat tapahtumat

- Maaseutu näkyväksi uusissa maakunnissa -kiertue suuralueilla (Oulu, Kuopio, Vaasa, Tampere ja Helsinki) alkusyksystä 2018. (MANE ja Maaseutuverkosto) --> siirrettiin keväälle 2019
- Kuntamarkkinat 12.-13.9.2018
- 10.10. Kumppanuuspäivä, OKM:ön tiloissa Jukola --> peruttiin
- MANEn 30 v. juhlaseminaari 29.11.2018 Säätöytalolla

Tiedoksi

- Maaseutupolitiikan ajankohtaiskirje 2/2018 luettavissa http://www.maaseutupolitiikka.fi/pinnalla_nyt/ajankohtaiskirje/ajankohtaiskirje_2_2018

*Päätös:
Todettiin ja merkittiin tiedoksi.*

8. Syksyn kokoukset

- Tiistai 9.10. klo 9-11 Helsinki
- Tiistai 11.12. klo 9-11 Helsinki

*Päätös:
Todettiin ja merkittiin tiedoksi.*

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.20.